

مأیوس نشدن از کار خیر حتی با وجود ناسپاسی‌ها
عن امیرالمومنین(ع) عن رسول‌الله(ص):
یدالله تبارک و تعالی فوق رؤوس المکفryn تترفف بالرحمه(۱)
«امیرالمومنین(ع) از قول پیامبر(ص) نقل می‌کنند که فرمود: دست خدای تبارک و تعالی رحمت را بر سر هر کسی که کار نیک او مورد ناسپاسی قرار بگیرد، گسترده است.»

- یدالله تبارک و تعالی فوق رؤوس المکفryn؛

این روایتاً دربارهٔ آن کسانی است که احسان آن‌ها، کار نیک آن‌ها، خدمت آن‌ها مورد ناسپاسی قرار می‌گیرد. چون یک چنین کسانی که مورد ناسپاسی قرار می‌گیرند، ممکن است که از کار خیر مأیوس نباشوند. این روایات شریفه‌ا که امیرالمومنین(ع) از قول پیامبر(ص) می‌فرماید، این معنا را می‌خواهد در ذهن‌ها از بین ببرد که اگر دیدید که شما خدمت می‌کنید، کار نیک انجام می‌دهید اما از شما سپاسگزاری نمی‌شود، قدردانی نمی‌شود بلکه خدمت شما نکردن می‌شود، بدانید که نفس این کفران نشدن نعمت، موجب جلب رحمت خدا است، مثل همه مشکلات دنیا چون ترازی الهی ترازی میزانی است و هیچ کم نمی‌گذارد، [لأنّ] خطاب به کفار و متمنعمین به نعمت‌های ظاهری خداوند در دنیا که خدا این عبادت نمی‌کنند -کسانی در این‌جا بهره‌مندی‌های زیادی دارند-می‌فرماید: آن‌هیمت بیانکمن فی حیاتکم الدنیا^(۲) خیری که لازم بود به شما برسد همین‌جا بریدید، دیگر طلبی از خدا ندارید، این مال آن‌ها است، از آن طرف هم بر بلایی، هر سختی- روحی، جسمی، عنوانی، شانی، مالی، شکی- هر جور سختی‌ای به کسی برسد، یک اجری در مقابلش، آن طرف هست؛ میزان الهی کاملا درست و دقیق است، که نمی‌گذارند هر چه این‌جا از شما کم گذاشته شد، آن‌جا به شما عوضش داده خواهد شد؛ بدون تردید، یکی‌اش هم همین است؛ خدمت می‌کنید، زحمت می‌کشید، کار خوب انجام می‌دهید اما کم خدا این عبادت نمی‌کنند -کسانی در این‌جا بهره‌مندی‌های زیادی یا جهالت می‌کنند بدانید که در مقابل این، رحمت الهی هست.

- ترفرف بالرحمه؛ و رحمت را بالای سر این‌ها پرافرشته می‌کنند؛ چه از این بهتر! مثل این که آدم آرزو می‌کند که جزو «مکفرین» قرار بگیرد و قدردانی نشود، تشویق و تقدیر نشود!، حالا ما هم- که متأسفانه تقدیرها و تشویق‌های بیخودی هم داریم برای کار نکرده مورد تشویق قرار می‌گیریم- یواش یواش عادت کرده‌ایم و می‌خواهیم به خاطر کارهای خوبی هم که انجام ن داده‌ایم، ما لم بفعلوا ولا تحسینهم بمغازهٔ من العذاب» [این اخلاقیات اسلامی این جور در متن زندگی است- آن کسانی که دوست دارند بر کار نکرده پاداش بگیرند، بر حسن نداشتن حمد و سپاس‌گویی بشوند و تمجید بشوند، خیال نکنید که از عذاب الهی خیلی دور هستند.

« شرح حدیث در ابتدای درس خارج، ۱۳۸۳/۱۰/۲۸، به نقل از کتاب نسیم سحر ۱۰۴
۱- نوادر راوندی، ص ۱۰۴
۲- سوره احقاف، بخشی از آیه ۲۰: «... به این آنان می‌گویند [تعمت‌های پاکیزه خود را در زندگی دنیاتان آ خودخواهانه] صرف کرده‌ید...»
۳- سوره آل‌عمران، بخشی از آیه ۱۸۸، «... و دوست دارید به آنچه نکرده‌اند مورد ستایش فریش قرار گیرند، قلما گمیر مبر که برای آنان نجاتی از عذاب است...»

با خورشید انقلاب (خطراتی از رهبر معظم انقلاب)

رد امتیاز ویژه

زمانی که ضریح مطهر حضرت اسام رضاع) در حال تعویض بود، در خدمت رهبرمعظم انقلاب به پاسوسی امام هشتم مشرف شدیم. ایشان برای زیارت در کنار مرقد آن امام همام ، مشغول راز و نیاز بودند. چون ضریح از برداشته بودند، حضور در کنار قبر رنگ و بوی دیگری داشت.

بعد از پایان راز و نیاز حضرت آقا، آیت‌الله واعظ طیبسی به ایشان عرض کرد: آقازاده‌ها هم بیایند جلوت را تا نزدیک امام(ع) را زیارت کنند. معظومه فرمودند: پس بقیه چی؟
ایسن دقت را همواره حضرت آقا دارند. ایشان امتیاز خاصی را برای فرزندانشان قائل نیستند. در آن روز هم فرمودند:اگر بقیه افراد می‌توانند از نزدیک قبر امام هشتم را زیارت کنند، فرزندان من هم بیایند. پس از بیان آقا، همه توفیق حضور یافتند.
«حجت‌الاسلام محمدعلی حجتی (از اعضای بیت - تهران)، سایت شهید اوبنی

استفتاء از رهبر معظم انقلاب اسلامی

فروش آزیبان حرام گوشت به غیرمسلمانان (س) فروش و صادرات آزیبان حرام گوشت یا حلال گوشتی که در آب مرده به کسانی که در دین و مذهبشان خوردن آنها را جایز می‌دانند، جایز است؟ اگر جهت امری غیر از خوردن فروخته شود چه برای خوردن، جایز نیست؟

ج) فروش آن برای خوردن، جایز نیست اما برای مصارف حلال و عقلائی دیگر، منع شرعی ندارد.

گرفتن پول در قبال جابجایی محل تحصیل (س) آیا پولی که در جابجایی دانشگاه‌ها گرفته می‌شود و با توافق طرفین همراه است اشکال دارد؟ (با توجه به این مطلب که شخص در حقیقت حاصل تلاش خودش را می‌فروشد)

ج) اگر به عنوان صلح در مقابل رفغ یا از حشق و یا به عنوان هبه باشد، مانع ندارد.

خرید و فروش ماهی‌های حرام گوشت (س) خرید و فروش ماهی‌های بدون فلس در بازار جهت خوردن انسان یا جهت خوراک دام و طیور جایز است؟
ج) خرید و فروش ماهی‌های بدون فلس برای خوردن جایز نیست ولی اگر منافع عقلائی حلال مثل خوراک دام و طیور داشته باشد، خرید و فروش آن به قصد مزبور مانع ندارد.

پول گرفتن در ازای خون دادن (س) آیا انسان می‌تواند در قبال گرفتن پول، به نیازمندی خون بدهد یا خیر؟

ج) پول گرفتن برای اینکه حاضر می‌شود خون بدهد، اشکال ندارد.

فربب در فروش میوه

س) شغلم میوه‌فروشی است، طبیعی است که برای فروش میوه عیب‌های آن را مخفی کنیم، مثل اینکه جلوی میوه‌ها را از بهترین پر کنند، یا البته هتنام خرید، مستسری میوه را دست‌چین می‌کنند، یا برای جلوگیری از بذرمدگی، میوه‌ها مثل هویج را که قراز است فردا بفروشیم، در آب می‌گذاریم و صبح خشک می‌کنیم یا میوه‌های شب قبل را با میوه‌های جدید مخلوط می‌کنیم، آیا این کارها غش در معامله است؟
ج) اگر فروشنده، مال خود را بهتر از آنچه هست نشان دهد و کاری کند که قیمت مال در نظر مشتری زیاد شود، این کار تدلیس است و در این صورت اگر خریدار فریب بخورد، حق فسخ معامله را دارد.

برخی‌های می‌گویند بار‌ها به مردم کمک کر دم و مثلا در هنگامی که کسی بنزین در جاده تمام کرده بود، بنزین دادم؛ اما یک روز خودم گرفتار شدم و ساعت‌ها ماندم ولی یکی از اتومبیل‌های گذری نایستد و بنزین به من نداد. پس اینکه گفته اند: تو نیکی می‌کن و در دجله انداز / که ایزد در بیابانت دهد باز، بکارفت؟
من دیگر هیچ اعتقادی به این موضوع ندارم و دیگر کمی به دیگران نمی‌کنم؛ چرا هیچ توجهی از سوی خدا به من نشده‌است و من که دستگیر دیگران بودم، کسی برای دستگیری من نفرستاد.

این تنها مصداقی از شبهات و اشکالاتی است که بر برخی مطرح می‌کنند؛ اما همین یک مصداق می‌تواند شخصی را از انجام کار نیک و کمک به دیگران برای همیشه باز دارد؛ زیرا از دست رفتن اعتقاد به معنای از دست رفتن همه چیز است، به‌طوری‌که تکرار آن در افراد اجتماع می‌تواند به انسجام و وحدت اجتماعی ضربه جبران‌ناپذیری بزند و مردم را نسبت به یکدیگر بی تفاوت کند.

پرسش این است که اصولاً آنچه در شعر بالا در حکم ضرب‌المثل در آمده به‌عنوان یک اعتقاد جزئی بدون اماو اگر آمده است، یک قضیه حقیقی و گزاره تمام است، یا آنکه در خود این گزاره شک است؟ آیا آموزه‌های وحیانی، قائل به پاداش عمل است؟ اگر هست که هست، پاداش را محدود به دنیا کرده است یا دنیا و آخرت؟ اگر محدود به دنیا نیست، چه انتظار و توفقی است که شخص پاداش عملش خویش را در دنیا ببیند؟

منابع غیرمعتبراعتقادی

یکی از مشکلات اساسی در حوزه اعتقادی آن است که خاستگاه بسیاری از اعتقاد و باورهای انسان‌ها، منابع غیرمعتبر عقلی و نقلی است. این در حالی است که اعتقاد که پایه‌های اساسی بیش‌ها و نگرش‌های انسان را شکل می‌دهد، می‌بایست از منابع یقینی برخوردار باشد. به‌طوری‌که هیچ شکی در آن راه نیابند. از همین رو از نظر آموزه‌های قرآن، نمی‌توان بر اساس ظنون، اعتقاد را بر پا کرد و خدا به صراحت در حوزه اعتقادات می‌فرماید: **وَمَا لَكُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَإِنَّ الظَّنَّ لَا يُغْنِيكُمُ مِنَ الْحَقِّ شَيْئًا** و آنان را به این کار، علم و دانشی نیست، جز از گمان و ظن خود پیروی نمی‌کنند؛ و در واقع گمان در وصول به حقیقت هیچ سودی نمی‌رساند. (تجم، آیه ۲۸؛ یوس، آیه ۳۴)

خدا از مردمان می‌خواهد تا در حوزه اندیشه‌های از علم پیروی کنند و برای کسب علم تلاش جدی داشته باشند؛ زیرا نمی‌توان بر اساس گمان و ظنی که احتمال شک در آن است خانه عظیم اعتقاد را بر پا کرد و افکار و اندیشه‌ها و رفتارها و حال و آینده خود را به دست گمان سپرد.

بر اساس دیدگاه قرآن، راه‌های کسب علم متعدد و متنوع است؛ یعنی همان طوری که از ابزارهای حسی چون گوش و چشم می‌توان نسبت به چیزی آگاهی به دست آورد، می‌توان از راه‌های دیگری چون «تعقل» و «وحی» و نیز «شهود» به علم دست یافت.

به سخن دیگر، اگر کسی بخواهد علم به دست

بیاورد، راه‌های متعددی پیش روی وی باز است؛ اما

معارف

Maaref@Kayhan.ir

www.kayhan.com

برخی‌های می‌گویند بار‌ها به مردم کمک کر دم و مثلا در هنگامی که کسی بنزین در جاده تمام کرده بود، بنزین دادم؛ اما یک روز خودم گرفتار شدم و ساعت‌ها ماندم ولی یکی از اتومبیل‌های گذری نایستد و بنزین به من نداد. پس اینکه گفته اند: تو نیکی می‌کن و در دجله انداز / که ایزد در بیابانت دهد باز، بکارفت؟
من دیگر هیچ اعتقادی به این موضوع ندارم و دیگر کمی به دیگران نمی‌کنم؛ چرا هیچ توجهی از سوی خدا به من نشده‌است و من که دستگیر دیگران بودم، کسی برای دستگیری من نفرستاد.

این تنها مصداقی از شبهات و اشکالاتی است که بر برخی مطرح می‌کنند؛ اما همین یک مصداق می‌تواند شخصی را از انجام کار نیک و کمک به دیگران برای همیشه باز دارد؛ زیرا از دست رفتن اعتقاد به معنای از دست رفتن همه چیز است، به‌طوری‌که تکرار آن در افراد اجتماع می‌تواند به انسجام و وحدت اجتماعی ضربه جبران‌ناپذیری بزند و مردم را نسبت به یکدیگر بی تفاوت کند.

پرسش این است که اصولاً آنچه در شعر بالا در حکم ضرب‌المثل در آمده به‌عنوان یک اعتقاد جزئی بدون اماو اگر آمده است، یک قضیه حقیقی و گزاره تمام است، یا آنکه در خود این گزاره شک است؟ آیا آموزه‌های وحیانی، قائل به پاداش عمل است؟ اگر هست که هست، پاداش را محدود به دنیا کرده است یا دنیا و آخرت؟ اگر محدود به دنیا نیست، چه انتظار و توفقی است که شخص پاداش عملش خویش را در دنیا ببیند؟

مومنی که عمل خیر می‌کند، می‌بایست انتظار پاداش داشته باشد؛ اما این لزوما به معنای بهره‌مندی از پاداش در دنیا نیست، بلکه انتظار مومن آن است که این پاداش را برای آخرت ذخیره کند؛ زیرا آخرت و ابدیت در نظر او ارزشی تر است و او آخرت را بر دنیا ترجیح داده است.

www.kayhan.com

کسانی هستند که هیچ اعتقادی به آخرت ندارند. در آن راه نیابند. از همین رو از نظر آموزه‌های قرآن، نمی‌توان بر اساس ظنون، اعتقاد را بر پا کرد و خدا به صراحت در حوزه اعتقادات می‌فرماید: **وَمَا لَكُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَإِنَّ الظَّنَّ لَا يُغْنِيكُمُ مِنَ الْحَقِّ شَيْئًا** و آنان را به این کار، علم و دانشی نیست، جز از گمان و ظن خود پیروی نمی‌کنند؛ و در واقع گمان در وصول به حقیقت هیچ سودی نمی‌رساند. (تجم، آیه ۲۸؛ یوس، آیه ۳۴)

خدا از مردمان می‌خواهد تا در حوزه اندیشه‌های از علم پیروی کنند و برای کسب علم تلاش جدی داشته باشند؛ زیرا نمی‌توان بر اساس گمان و ظنی که احتمال شک در آن است خانه عظیم اعتقاد را بر پا کرد و افکار و اندیشه‌ها و رفتارها و حال و آینده خود را به دست گمان سپرد.

بر اساس دیدگاه قرآن، راه‌های کسب علم متعدد و متنوع است؛ یعنی همان طوری که از ابزارهای حسی چون گوش و چشم می‌توان نسبت به چیزی آگاهی به دست آورد، می‌توان از راه‌های دیگری چون «تعقل» و «وحی» و نیز «شهود» به علم دست یافت.

به سخن دیگر، اگر کسی بخواهد علم به دست

بیاورد، راه‌های متعددی پیش روی وی باز است؛ اما

انتظار پاداش عمل در دنیا

www.kayhan.com

واقعیت یا توهم؟

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

سُرِيعَ الحِسَابِ؛ و برخی دیگر از آنان می‌گویند: پیروردگارا در این دنیا به ما نیکی و در آخرت نیز نیکی عطا کن و ما را از عذاب آتش دور نگه دار!
آنانند که از دستاوردهان بهره‌ای خواهند داشت و خدا به حساب همه زود رسیدگی می‌کند. (بقره، آیات ۲۰۱ و ۲۰۲)

در جایی دیگر نیز درباره کبیر برخی از اعمال بد این دسته از مردمان مومن می‌فرماید: **وَمَا صَابِكُمْ مِنْ مُصِيبَةٍ فِيمَا كَسَبْتُمْ أَيْدِيكُمْ وَيَعْفُو عَنْ كَثِيرٍ**؛ و هرگونه مصیبتی به شما برسد به سبب عملکرد خود شمامست و خدا از بسیاری درمی‌گذرد. (شوری، آیه ۳۰)

و نیز می‌فرماید: و اوست کسی که توبه را از بسندگان خود می‌پذیرد و از گناهان درمی‌گذرد و آنچه می‌کنید می‌داند. (شوری، آیه ۲۵)

بنابراین، اصل در پاداش عمل نیک آن است که در آخرت پاداش مومنان را می‌دهد؛ چنانکه اصل در کبیر عمل زشت آن است که از بسیاری در می‌گذرد و برخی از آنها را در همین دنیا کبیر می‌کند.

پاداش در دنیا، انتظاری نادرست

با نگاهی به آموزه‌های قرآن، هر عملی چه نیک چه بد دارای پاداش و شیکرفی است که شخص آن را خواهد دید. به سخن دیگر، هیچ کاری چه بزرگ داشته باشد بهتر است که آن را در میدان تقوا و جهاد و روزه به نمایش گذارد؛ چنانکه در روایت

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

صفحه ۷

شنبه ۵ مرداد ۱۳۹۸

۲۴ ذی‌القعدة-۱۴۴۰ -شماره ۳۲۲۴۳

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com

www.kayhan.com